

Adskillige gange hvert år er dødsdruk præcis hvad ordet siger

Af Camilla Rathcke, formand for Lægeforeningen og Birgitte Vedersø, formand for Danske Gymnasier

18 shots er linet op bordet foran festens hovedperson, fødselaren, der skal markere sin 18-års fødselsdag med at drikke dem alle fra en ende af. 18 shots i forskellige sjove kulører, og med smag af lakrids, syltige bolsjer, eller hyldeblomstcider. Er fødselaren heldig har vennerne sørget for at hælde noget alkoholfrit i et par af glassene, men sådan er det ikke nødvendigvis, indimellem er der promiller i dem alle. Til vennernes hujen og klappen, går fødselsdagsbarnet i gang.

Scenariet er hentet direkte fra virkeligheden og en 18-års fødselsdag, der få timer senere kan være endt i tårer, ulykker eller det, der er værre.

En ny undersøgelse fra Statens Institut for Folkesundhed viser nemlig, at unge mellem 15-20 år, der drikker meget og ofte, oftere kommer galt afsted. Det gælder især dem, der binge-drikker som fødselaren herover – det vil sige drikker mere end fem genstande ved samme lejlighed.

Undersøgelsen afdækker sammenhængen mellem de unges alkoholvaner og deres indblanding i ulykker og voldsepisoder, som er blevet registreret på hospitalet. Og undersøgelsen har – desværre – ret markante konklusioner: Unge, der binge-drikker mere end seks gange om måneden – dvs. 1-2 gange pr. uge – har næsten 50 procent større risiko for at komme ud for en faldulykke, der er så alvorlig, at de må omkring hospitalet, sammenlignet med unge, der ikke binge-drikker,

De binge-drikkende unge er også indblandet i op mod dobbelt så mange voldsepisoder, der kræver kontakt med hospitalet, end unge der ikke binge-drikker.

I alt sendte umådeholdent druk over 1700 unge på hospitalet i 2018. En stigning på 18 procent sammenlignet med fire år tidligere. Hver tredje af dem blev indlagt med en regulær alkoholforgiftning, viser en anden ny rapport fra Sundhedsdatastyrelsen. Her kan man også læse, at 38 unge i perioden 2014-2018 på tragisk vis er døde i alkoholrelaterede ulykker. Det er mere end syv om året. Det er unge, hvis fremtid lå foran dem, men som mistede livet, fordi de med en høj promille i blodet faldt i havnen, faldt omkuld af druk i vinterkulden eller lagde sig til at sove på togskinne. Det er dødsfald, vi kan og skal forebygge – hvis politikerne tager ansvar for at skabe nogle andre rammer for de unges alkoholforbrug nu.

Andre unge fortæller, at de er kommet i uønskede skænderier med venner eller familie, er havnet i slåskampe eller har haft sex, som de siden fortrød.

Det kan ikke være meningen, at så mange fester kører af sporet. Vi skylder vores unge at passe bedre på dem – det har vi som voksne et ansvar for, som skal tages alvorligt. Derfor skal vi have en ensartet 18-års grænse for salg af alkohol. En sådan grænse gør det nemmere for butikkerne at overholde, og den sender et klart signal til vores unge om, at alkohol ikke er for børn.

Roller som ansvarlig voksen handler ikke om løftede pegefingre og en lind strøm af forbud, men om at tilvejebringe gode alternativer til alkoholfællesskabet, for de unge ønsker faktisk selv, at der blev drukket mindre. De har bare ikke redskaberne til at lave kulturændringen. Og det skal vi hjælpe dem med.

En spørgeskemaundersøgelse blandt unge fra Kræftens Bekæmpelse og Trygfonden fra 2019 viste, at mere end halvdelen af de adspurgte havde følt sig presset til at drikke mere, end de havde lyst til. Næsten halvdelen af de adspurgte mellem 15 og 25 år påpegede, at det kan være svært at indgå i fællesskabet, hvis man ikke drikker. Det kan ikke undre, når der gennem diverse festritualer og drukspil efterhånden er opbygget en alkoholkultur, hvor beruselsen er omdrejningspunktet for festen, og hvor dem, der takker nej til en drink, vender fællesskabet ryggen.

De unge synes selv alkohol fylder for meget i deres indbyrdes relationer. Fx har tre ud af fire unge prøvet at drikke så meget, at de fortryder det dagen efter. Næsten to ud af tre blandt de 15-25-årige har oplevet at stå i en situation, hvor en af deres venner var så fuld, at de selv fik en dårligere festoplevelse. Og man behøver ikke være voksen og fornuftig for at regne ud, at det ikke er superfedt at tage til fest for at danse, men ende med at sidde og holde en døddrukken kammerat under opsyn, indtil vedkommende kan blive afhentet.

Det er på høje tid, at vi starter diskussionen om en bedre alkoholkultur, og om hvordan vi kan skabe de rammer, der gør, at vores unge kan have en sjov fest og et sprudlende ungdomsliv – uden tømmermænd. Præcist som man kan det i langt de fleste andre lande i Europa. Og en ensartet 18-års grænse er et godt sted at starte.